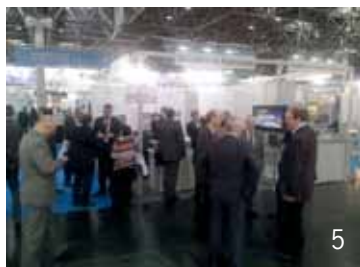

-
- Sejem Aluminium 2012 v Düsseldorfu** str. 5
Rast panoge industrijskega vzdrževanja str. 6
Peter Florjančič – življenje kot pustolovščina str. 7
Mladi imajo kreativne in iznajdlive ideje str. 8
Upali so si! str. 9
Vemo, kam gremo in kam želimo priti str. 10–11
Osebjem dobro usposobljeno za izvajanje preskusov str. 12
Naši gasilci z najmlajšimi str. 15
»Cvetje v jeseni« str. 17
Izlet na Madžarsko – reportaža str. 20–21

»Ko se nama tole malo umiri, potem se bova še bolj posvetila aluminiju.«

Iz vsebine

4 Denar, delo in potrpljenje

Zasedanje Združenja evropskih proizvajalcev in predelovalcev aluminija
Vodstvo Eles in nadzorni svet na obisku v Talumu

5 Sejem Aluminium 2012 v Düsseldorfu

6 Rast panoge industrijskega vzdrževanja

Mednarodno povezovanje lokalnega podjetništva

7 Peter Florjančič – življenje kot pustolovščina

8 Mladi imajo kreativne in iznajdljive ideje

9 Upali so si!

Sprejem pri predsedniku

10-11 Vemo, kam gremo in kam želimo priti

12 Osebjem dobro usposobljeno za izvajanje preskusov

13 BREF – kaj je to?

Aluminij v bivalnem okolju

14 Po potresu lahko tudi zagori!

15 Naši gasilci z najmlajšimi

16 Tekmovanje z veliko žara

17 »Cvetje v jeseni«

18 Fotografije meseca

19 Slovenci nismo leni ...

20-21 Izlet na Madžarsko – reportaža

22-23 Dan inovativnosti, Gasilci, Dan odprtih vrat v Revitalu, Zdravo Talum,

Izlet na Madžarsko – fotoreportaža

24 Talumovi ribiči blesteli na tekmovanjih

25 Razpis za zimovanje v Štuhčevem domu pri Treh kraljih na Pohorju za sezono 2012/2013

27 Križanka

Naslovnica: Peter Florjančič, izumitelj

Časopis družbe Talum. Naslov uredništva: Talum, d. o., Tovarniška cesta 10, 2325 Kidričevo, telefon: 02 79 95 108, telefaks: 02 79 95 103, e-pošta: darko.ferlinc@talum.si.

Izhaja mesečno v nakladi 2300 izvodov.

Uredniški odbor: Darko Ferlinc, glavni urednik, Danica Hrnčič, Lilijana Ditrih in Aleksandra Jelušič, članice, ter Srdan Mohorič, član.

Jezični pregled: Darja Gabrovšek Homšak, oblikovanje: Darko Ferlinc, avtor naslovnice: Srdan Mohorič.

Prelom in priprava za tisk: Grafični studio OK, Maribor, tisk: Bezjak tisk, Maribor.

Tudi Talum?

DARKO FERLINC
GLAVNI UREDNIK

Vlada bi naj ustanovila holding za upravljanje državnega premoženja. Država nima denarja, pa bi s prodajo tega premoženja morda lahko kaj zaslužila. In mogoče za vedno izgubila tisto, kar je ta trenutek v Sloveniji še sploh kaj vredno. Mnogi opozarjajo na ne-transparentnost in zlasti na nesmiselnost takega početja.

Predvsem vzhodnoevropske države, ki so državno premoženje že razprodale, so se opekle. In jim je danes žal. Zahodnoevropske države pa tega tako ne počnejo, saj imajo v posredni lasti strateška podjetja, kot so energetska in telekomunikacijska podjetja in tudi banke. In taka podjetja država mora obdržati.

Zakon o holdingu je obstal v državnem svetu, ki je nanj izglasoval veto. Zbirajo se tudi podpisi v sindikatu delavcev v energetiki za referendum o zakonu. Ti se seveda bojijo, da bi država prodala tudi njih. Ja, in potem smo na vrsti najverjetneje tudi mi. Tudi Talum.

Predsednik Uprave v tej številki piše o strategiji Taluma. O tem, kam gremo in kam želimo priti. In ve odgovor. Mi mu pa moramo verjeti. No, moramo. Verjemimo

mu. Govori o treh stebrih našega razvoja. »Smer je prava, zanjo smo se odločili in jo bomo tudi uresničili.«

Seveda ne natolcujem o morebitni prodaji Taluma kot delčka državnega premoženja. Država zanj najbrž ne bi iztržila kaj prida v tej krizi, ko takim dobrinam cene strmoglavo padajo. Toda, če bomo prodani, bo strategija v Talumu najbrž malo drugačna ali pa je sploh ne bo.

Če pogledamo odnos države do Taluma, ugotovimo, da doslej ni posegala v razmerja med proizvajalci in distributerji električne energije in porabniki. Pa bi, po naše, morala. Cena električne energije je za nas še vedno (pre)visoka, kar nam, kot vemo, povzroča velike težave.

In vprašamo se lahko, ali smo za državo sploh zanimivi. In če nismo?

Mi bomo seveda šli svojo pot. In najbrž ne bomo veliko razmišljali o trenutnih potezah države. Trije stebri stojijo. Sčasoma jih moramo samo še krepiti, jih narediti še trdnejše. In ne dovoliti, da jih nekdo kar tako, z eno potezo, poruši. ▣

UPRAVA

Denar, delo in potrpljenje

MAG. FRANC VISENJAK
FOTO: SRDAN MOHORIC

Mag. Franc Visenjak, član Uprave

V Talumu smo imeli prvi dan inovativnosti, ker želimo, da bi v razvoj podjetja vključili čim več zaposlenih. Na ta dogodek smo povabili tudi znanega slovenskega izumitelja in inovatorja Petra Florjančiča.

Ko sva se rokovala, so bile njegove prve besede: »Imel sem srečo, da so moje ideje podprli z denar-

jem, ki sem ga ogromno zapravil.« Podobno je naredil tudi z denarjem, ki ga je zaslužil z izumi. Toda denar jemlje kot sredstvo za trdo delo, ki ga je podpiral z voljo, nekaj narediti. Vsem nam je povedal, da ne bo mogel spati, ko je videl, kakšne priložnosti imamo, da iščemo nekaj novega. Veliko je videl v tovarni, v ljudeh in aluminiju kot kovini prihodnosti.

Name je njegovo navdušujoče razmišljanje naredilo vtis, da je razvoj nekaj, kar ni togo, kar ni programirano, ampak je ideja, ki se s trdim delom prelije v proizvod, ki nekomu služi in mu prinese dobiček. Njegovo navdušenje nad Talumom se mora dotakniti nas, ki delamo v tej tovarni. Toda samo navdušenje je premalo. Ob zbiranju idej in cenjenju tistih, ki so jih pripravljeno dati, bomo morali razviti tudi sistem za podporo in realizacijo teh idej v proizvode, ki bodo dolgoročno ekonomsko uspešni.

Na srečo je Peter Florjančič govoril samo o svetlih plateg svoje ustvarjalnosti, ki smo jih z njim navdušeno podoživljali. Vemo pa, da je težko iskati nekaj novega. Mi smo na začetku poti, ko smo pripravljeno dati priznanje sodelavcem, ki so si upali dati idejo. Naprej bo težje: katero idejo obdelovati do storitve ali izdelka, ki bo dal rezultat? Za to bo treba nameniti denar, delo in potrpljenje. ▣

sti držav članic za povrnitev stroškov zaradi indirektnih dajatev, s katerimi se bomo srečevali v obdobju med letoma 2013 in 2020. Kot vedno so s konkretnimi zakonskimi akti najbolj dejavne najrazvitejše države, kot so Norveška, Nemčija, Francija ...

Drugi sklop problematike je zadeval nadaljnjo usodo carinskih stopenj za uvoz aluminija. Pri

Dr. Zlatko Čuš, član Uprave

tej temi je bilo kar nekaj neskladnosti in neenotnosti med proizvajalci in predelovalci. Tematika še

ni doživela končnega epiloga, vendar vse kaže, da se bodo uvozne carine s 6 odstotkov znižale na 4 odstotke.

Pregledali smo tudi trend proizvodnje in porabe aluminija v EU. Lani je bilo v aluminijški industriji v Evropi brez Rusije zaposlenih 255.000 delavcev. V šestih rudnikih smo nakopali 3,2 milijona ton boksita. V 12 tovarnah glinice smo proizvedli 6,5 milijona ton glinice, v 34 elektrolizah pa 4,4 milijona ton primarnega aluminija. Zanimivo je, da je bila lani količina recikliranega aluminija skoraj enaka količini proizvedenega primarnega aluminija – prvega 4,3 milijona ton, drugega pa 4,4 milijona ton. V 55 valjarnah so proizvedli 4,5 milijona ton valjarniških proizvodov, v stiskalnicah so v 300 obratih proizvedli 3,2 milijona ton aluminijevih izdelkov, v 2400 livarnah pa izdelali 3,4 milijona ton ulitkov.

In kje vse je bil ta aluminij porabljen? V transportu so ga porabili 37 odstotkov, v gradbeništvu 25, za embalažo 17, v strojogradnji 14, za druge namene pa 7 odstotkov.

Talum že 58 let uspešno sestavlja mozaik evropske aluminijške industrije. ▣

Zasedanje Združenja evropskih proizvajalcev in predelovalcev aluminija

DR. ZLATKO ČUŠ
FOTO: SRDAN MOHORIC

V času med 2. in 4. oktobrom je bilo v Bruslju zasedanje Združenja evropskih proizvajalcev in

predelovalcev aluminija (EAA). Na zasedanju divizije primarnih proizvajalcev smo obravnavali potrebne ukrepe za ohranitev in perspektivo proizvodnje aluminija v Evropi. Največ smo govorili o prihajajoči shemi ETS in dejavno-

Vodstvo Elesa in nadzorni svet na obisku v Talumu

DEJAN LEVANIČ
FOTO: SRDAN MOHORIC

Člani nadzornega sveta in vodstvo Elesa so si v torek, 1. oktobra 2012, skupaj s člani Uprave ogledali proizvodnjo in bili pozitivno presenečeni nad vsem, kar so videli in slišali. Skupaj z vodstvom Taluma so si pred popoldansko sejo nadzornega sveta z zanimanjem ogledali proizvodnjo v družbah Talum Aluminij, Talum Ulitki, Talum Rondelice, Talum Izparilniki in Talum Livar-

na. Po ogledu so se sestali na seji nadzornega sveta Elesa ter se seznanili s poslovanjem Taluma in z zastavljeno strategijo za naslednje obdobje. Že med ogledom proizvodnje je bilo slišati več pozitivnih pripomb. Direktor Elesa mag. Milan Jevšenak je bil tudi po ogledu vidno zadovoljen: »Zadnji dve leti aktivno skrbimo za to, da bi družba Talum v svoji dejavnosti napredovala in obstala na zah-

S seje nadzornega sveta Elesa

Nadzorniki so si s predstavniki Elesa in Taluma ogledali proizvodnjo.

tevnem evropskem trgu. Cilji Elesa so pri tem jasni: družbi Talum želimo kar najbolj pomagati tako na strokovnem kot na poslovnem področju. Mislim pa, da ste v Talumu naredili res velik korak naprej, saj spremljamo celotno prestrukturiranje družbe, ki po našem mnenju poteka po pripravljenih načrtanih planih.« Zadovoljen in še bolj presenečen je bil tudi predsednik nadzornega sveta Elesa dr. Jaroslav Berce:

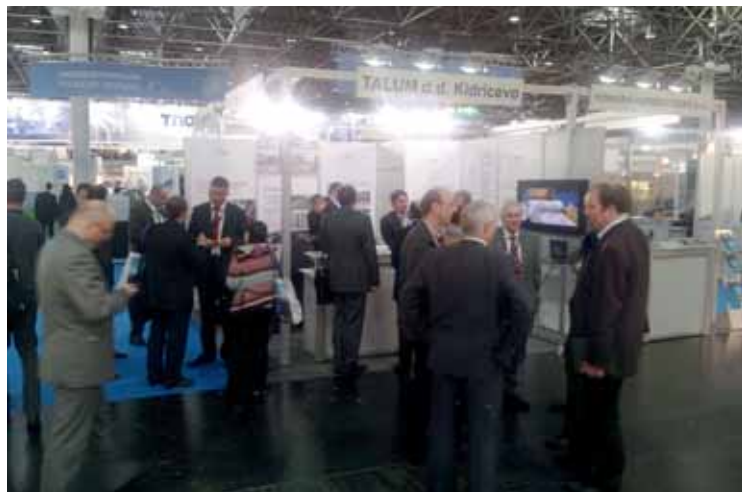
»Moram reči, da sta nas vse skupaj presenetili ekološka ozaveščenost in visoka stopnja avtomatizacije, celo robotizacije proizvodnega procesa v tovarni. Če pustimo ob strani to, kar smo vsi že nekajkrat slišali in iz študij tudi razbrali, da so namreč stroški in druge stvari v primerjavi s stroški drugih proizvajalcev aluminija za Talum nekonkurenčni, je vse, kar smo videli in slišali, samo za pohvalo.«

Sejem Aluminium 2012 v Düsseldorfu

GREGOR JURKO

FOTO: ARHIV

961 razstavljalcev, 21.300 obiskovalcev (23-odstotna rast obiska) in 51 držav udeleženk je letošnja statistika sejma Aluminium 2012 v Düsseldorfu.

Naši na sejmu

Gre za svetovni sejem, saj 60 odstotkov razstavljalcev prihaja iz drugih delov sveta, zunaj Evropske unije. Sejem prirejajo vsaki dve leti, letos pa je prvič postavil Düsseldorf v središče aluminijске industrije. Talum se je sejma kot samostojni razstavljalcev udeležil že tretjič zapored, pozitivne izkušnje s preteklih sejmov pa kažejo, da pomeni udeležba najcenejši obisk starih kupcev in najhitrejšo pot do novih, ki na sejmu iščejo alternativne nabavne vire.

Pomanjkanje primarnega aluminija na evropskem trgu se je letos močno poznalo v povečanem povpraševanju po proizvodih iz primarnega aluminija. Vzdušje v branži je sicer za naslednje leto previdno optimistično. Tretjina podjetij po raziskavi GDA (Gesamtverband der Aluminiumin-

dustrie) pričakuje rahel dvig, druga tretjina upa na stabilnost, pesimistična tretjina pa pričakuje stagnacijo trga. Najbolj optimistični so proizvajalci, ki imajo lokacije zunaj Evropske unije. Dolgoročno se v branži čuti optimizem tudi zaradi podatka, da naj bi se do leta 2030 količina porabljenega aluminija v avtomobilski industriji potrojila.

Na sejmu je bila poleg standardne predstavitve posameznih proizvajalcev v ospredju inovativnost. Glavne nagrade sejma so dobile aluminijasto-usnjena dizajnerska denarnica, ki ščiti kartice pred zlorabami in razmagnetenjem, nosilec za monitor in arhitekturne rešitve, pri katerih so v primerjavi z drugimi gradbenimi materiali v ospredju lastnosti aluminija, če omenimo le najzanimivejše.

SEJEM

Rast panoge industrijskega vzdrževanja

ANDREJ BRUMEN

FOTO: ANDREJ BRUMEN

Sredi oktobra smo dejavnosti podjetja Servis in inženiring predstavili na sejmu vzdrževanja Maintain v Münchnu. Naša želja je poiskati kupce za storitve našega podjetja na nemških trgih, predvsem na območju Bavarske in Baden-Württenberga. Na nemških in zahodnoevropskih trgih sploh napovedujejo rast panoge industrijskega vzdrževanja do leta 2020.

Na sejmu smo se srečali s potencialnimi poslovnimi partnerji ter predstavili naše storitve in proizvode. Pričakujemo, da bomo poslovni odnos še poglobili in v bližnji prihodnosti sklenili prve posle.

Slovenija ima v Münchnu svoje konzularno predstavništvo in na

sejmu smo povabili našega generalnega konzula Marka Vrevca. Gospod Vrevec se je prijazno odzval povabilu. Obiskal je naš razstavni prostor in ponudil pomoč konzulata pri prodoru na nemško tržišče. □

Stojnica družbe Talum Servis in inženiring, d. o. o.

TALUM SERVIS IN INŽENIRING

Mednarodno povezovanje lokalnega podjetništva

Poslovna konferenca, Ptuj, 4. in 5. oktober 2012

BORUT KOSTANJEVEC

FOTO: SRDAN MOHORIC

Na poslovni konferenci smo se srečali predstavniki slovenskih podjetij in podjetij Slovencev po svetu, prisotni pa so bili tudi predstavniki različnih domačih in tujih organizacij in gospodarskih združenj. Osnovni namen konference je bilo sklepanje poznanstev za krepitev tesnejših gospodarskih vezi.

Drugi dan konference so udeleženci iz tujine obiskali Talum. Med njimi so bili predstavniki Slovensko-bavarskega združenja, Alpskega jadralskega centra, Zveze bank Celovec ter Slovenske trgovinske in industrijske zbornice v Italiji.

Nova poznanstva so pomembna. Naj ob tem posebej omenimo gospoda Jurgetza, vodjo Slovensko-bavarskega združenja, in gospoda Doberška, lastnika podjetja Engineering Dobersek

GmbH iz Mönchengladbacha. Gospod Jurgetz že zelo dolgo dela v aluminijški in avtomobilski industriji in je poslovno povezan tudi z avtomobilskim gigantom BMW. Gospod Doberšek je odraščal v naši soseščini, v Cirkovcah, danes pa prodaja tehnologije za proizvodnjo bakra in zlata po celem svetu. Naša odvisna družba Talum Servis in inženiring se z gospodom Doberškom že pogovarja za prvi posel. □

Iz orodjarne Talum Servis in inženiring

Peter Florjančič – življenje kot pustolovščina

Osrednji del prvega Talumovega dneva inovativnosti je bilo vsekakor srečanje z izumiteljem Petrom Florjančičem.

LILIJANA DITRIH
FOTO: SRDAN MOHORIČ

Na prvi pogled bi ob srečanju z njim v njem videli priletnega možakarja, ki težko hodi že s pomočjo palice in ki mu je opešal vid. A v njegovem primeru videz vara, kar je večkrat pokazal tudi v predstavitvi svojega življenja in dela. Če se je na začetku morda marsikdo spraševal, kaj nam lahko pove 93-letni gospod, smo bili pozneje vsi izjemno presenečeni in navdušeni nad njegovo izredno vitalnostjo, hudomušnostjo, energijo in pozitivno naravnostjo. Če bi njegovo bogato življenje poskušali predstaviti v številkah, bi dejali, da je imel pet državljanstev, da je dvakrat »umrl«, imel 43 avtomobilov, prišel v Monte Carlo za 14 dni in ostal skoraj 20 let, da je 25 let preživel v hotelih, 4 leta v avtomobilih ... Kot je sam dejal, mu je uspel »skok v smetano«, spadal je med »beatiful people«. Poznal je mnoge ljudi in se družil z njimi. Bili so iz sveta mode (C. Chanel), filma, zabave in umetnosti (M. Dietrich, R. Hayworth, S. Dali, F. Sinatra, A. Hepburn, pisateljica Collete), spoznal je W. Churchila, člane egiptovske kraljeve družine, kneza Pavla ... Živel je življenje uživača z zanimivim odnosom do denarja: »Zapravi vse, kar imaš. Tako ne boš najbogatejši na pokopališču in otroci se ne bodo med seboj sprli ali težko pričakovali, kdaj boš umrl.«

Znal je torej živeti, a je znal tudi garati, razmišljati, razvijati, tržiti, sodelovati, vztrajati, imeti srečo. Je avtor čez 400 izumov in patentov, dobitnik mnogih mednarodnih priznanj in odličij iz inovatorstva. Med njegove izume štejemo statve za invalide, pršilnik – ato-

mizer za parfume, vžigalnik s stranskim vžigom, plastično zadrigo, varnostno ključavnico, varnostno blazino, zložljivo lestev, okvirček za diapozitive, stroj za brizganje plastike, mnogo izumov s področja smučarske industrije in še bi lahko naštevali. Med novejšimi izumi je treba omeniti naprave za »podvodni fitness« in servieto, ki je nastala v sodelovanju s Palomo in katere uporabno vrednost smo preizkušali na zaključnem druženju ob dnevu inovativnosti.

Gospod Florjančič je gospod v pravem pomenu besede in zagotovo ni bil samo vljuden, ko je dejal: »V Talumu imate z aluminijem takšno prihodnost, ki se je še ne zavedate. Imate lepo in urejeno tovarno pa tudi pametne in sposobne ljudi ...«. Srečanje z njim se nas je vseh dotaknilo. Da tudi njega ni pustilo ravnodušnega, lahko razberemo iz njegovega odgovora Brigiti Ačimović, ki je organizirala srečanje z njim: »Tudi midva sva še v vašem »ambientu«, saj se dnevno pogovarjava o vašem pristrčnem in prijetnem sprejemu. Če povem po pravici, se vožnje nazaj bolj malo spominiva, ker sva do »krofov«, do Trojan, imela v glavah že nekaj izdelkov na novo razvitih, in to samo na temo vaših izparilnikov. In dnevno te ideje piliva in se dogovarjava ... Ko se nama tole malo umiri, potem se bova še bolj posvetila aluminiju.«

Inovacijsko razvojni zavod »Peter Florjančič« bo na trg zagotovo lansiral veliko dobrih idej in samo želeli si je, da bi bila katera povezana tudi z aluminijem in bi jo skupaj realizirali. ■

Vedno je v pravem trenutku na pravem mestu.

Florjančič bi napisal tudi skladbo za tolklala.

Obiskovalci so bili navdušeni.

Mladi imajo kreativne in iznajdlive ideje

Mladi so izdelovali tudi aluminijaste rože

Pravi dokaz zanimanja in razvoja v inovativni smeri so odzivi otrok. Prav otroci so lahko pomemben vir kreativnosti in inovativnosti. Dosedanje metode izobraževanja temeljijo predvsem na teoretični zasnovi in otroci se določene vsebine, ki bi jih jim z novimi inovativnimi pristopi približali na enostavnejši način in s tem povečali zanimanje zanje, sedaj učijo na pamet, jih hitro pozabijo ali celo zasovražijo. To nas večina pozna tudi iz lastnih izkušenj. Z različnimi, za otroke zanimivimi načini spoznavanja in razumevanja dejavnosti pa bi mlajši mogoče lažje in hitreje ugotovili in razvili svoj osebni potencial.

VESNA MASTEN

FOTO: SRDAN MOHORIČ

Pogosto imajo mladi ustvarjalne ideje, pri tem so iznajdljivi, vendar jih nihče ni pripravljen poslušati in razumeti. Mogoče bi jih morali, saj z leti bogastvo domišljije usiha in ravno takrat, ko bi jo najbolj potrebovali (iznajdba poslovne ideje), dosega najnižjo raven. Le redkim uspe domišljijo ohraniti in jo koristno uporabiti. Zato spodbujanje mladih h kreativnemu ustvarjanju deluje zelo pozitivno, pa čeprav se njihove zamisli včasih zdijo še tako nemogoče in nenavadne. Razširimo in usmerimo njihova obzorja razmišljanja tudi na njim neznana in nerazumljiva področja. Ravno njihovo posebno, iznajdljivo in preprosto razmišljanje lahko pripelje do novih, svetu še nepoznatih inovativnih idej.

Za resnično preveritev inovativnosti pri mladih smo za prvi dan inovativnosti v Talumu organizirali delavnico z aluminijasto folijo kot osnovnim ustvarjalnim materialom. Po pogovoru z ravnateljico OŠ Kidričevo Alenko Kutnjak in likovnico Ireno Tušek, ki sta naš predlog sprejeli zelo pozitivno, smo takoj našli skupne cilje ter se podali v akcijo.

Mladi ustvarjalci iz višjih razredov kidričevske šole so zjutraj prišli v

Talumu in začeli inovativno delovati ter ustvarjati, hkrati pa delati izdelek po želji inovativne skupine. Ta izdelek je bila aluminijasta roža, ki smo jo v petkovem popoldnevu na podelitvi priznanj inovatorjem, ki so si v letu 2012 upali, podarili namesto šopka. Inovativno, praktično in še lepo po vrhu, sta potrdila tudi predsednik Uprave Marko Drobnič in župan občine Kidričevo, ki sta si ogledala ustvarjanje naših mladih upov ter bila navdušena nad njihovo spretnostjo. Tudi slavnostni predavatelj na popoldanski prireditvi Peter Florjančič, ki se je pred svojim nastopom mudil v naši »fabriki«, je obiskal mlade ustvarjalce in jih s svojim pozitivnim pristopom navdušil še za kakšno kreacijo.

Otroci pa niso ustvarjali samo aluminijastih rožic, ampak tudi druge izdelke in bili so zelo kreativni. Ker je čas hitro potekel, so material vzeli s seboj v šolo in obljubili, da bodo še naprej kreativno ustvarjali in inovirali ter da bomo mogoče lahko te izdelke kmalu videli na manjši razstavi v naši tovarni. Morda se bo s tem razvila tudi kakšna inovacija več. ▣

DAN INOVATIVNOSTI

Upali so si!

LILIJANA DITRIH

FOTO: SRDAN MOHORIČ

V strategiji skupine Talum za obdobje 2012–2015 je ena izmed temeljnih strateških usmeritev »prestrukturiranje Taluma z inovativnostjo – z idejami soustvarjamo prihodnost«. Zastavili smo si nalogo, da bomo ustvarili takšno inovacijsko kulturo, ki bo podpirala ideje, ustvarila dinamično in komunikativno okolje z inovacijami kot čustvenim izzivom ter z motivacijskimi in stimulativnimi mehanizmi, kulturo, ki nam bo omogočila izgradnjo sistema ciljnega zbiranja idej po različnih poteh ter sistem zbiranja, preverjanja in realizacije idej, invencij in inovacij.

Eno izmed aktivnosti je predstavljala akcija »Upam si!«, s katero smo sodelavce povabili, da prispevajo čim več novih idej, s pomočjo kate-

rih bi poiskali nove pristope, nove proizvode, usmeritve za naše nadaljnje delo in razvoj. Željo, energijo, sposobnost, pogum

videti in predlagati ter pogledati stvari z različnih zornih kotov je pokazalo deset naših sodelavk in sodelavcev, in sicer: Marija Vindiš, Robi Ros, Boris Perger, Anton Kirbiš, Milan Firbas, Dragan Mikša, Anton Jurgec, Janez Kiseljak, Jože Palčič in Dejan Lorber. Vsem smo podelili priznanja.

Želimo si, da bi bilo idej še več, da bi jih predlagal vsak med nami, kajti »najboljši način, da pridete do dobre ideje, je, da imate veliko idej« (Linus Pauling). Do novih idej, invencij in inovacij pa je pot zelo, zelo dolga, kajti treba je premagati strah pred neuspehom, sprostiti energijo, znanje, ustvarjalnost sodelavcev, pokazati dovezetnost, prilagodljivost, izvirnost, strpnost, dati priložnost, pa pokazati tudi odgovornost, poveza-

nost, vključenost, sodelovanje, zaupanje.

Verjamem, da bomo drugo leto pod motom »Aluminij v bivalnem okolju« zbrali veliko novih idej, kajti kot pravi Peter Florjančič, tudi sicer je v življenju najpomembnejše – verjeti, zares verjeti.

Nikar ne pozabimo: »Ideje so kot rastline, potrebujejo čas, svetlobo, zemljo in vodo. Potem se razmnožijo, poženejo korenine, poganjke, veje in liste. Ideje so kot dojenčki. Potrebujejo ljubezen in skrb; razcvetijo se v sprejetosti in odobravanju. So tudi ranljive in občutljive. Zavrnitev ali karanje delujejo nanje kot slana na popke.«[□]

(Vir: Dimis Michaelides, Umetnost inoviranja.)

Z leve: Marko Drobnič, predsednik Uprave, Jože Palčič, Janez Kiseljak, Anton Jurgec, Marija Vindiš, Anton Kirbiš, Robi Ros in Boris Perger ter člana Uprave dr. Zlatko Čuš in mag. Franc Visenjak

Sprejem pri predsedniku

DARKO FERLINC

FOTO: DARKO FERLINC

V junijski številki Aluminija smo poročali o priznanju, ki ga je na Štajerski gospodarski zbornici prejel naš inovator Jože Gavez. Letos je bil edini iz naše tovarne. Vsako leto nagrajence sprejme tudi predsednik Uprave Taluma. Marko Drobnič je Jožeta Gaveza sprejel 8. oktobra in se ob kavi z njim zadržal v kratkem pogovoru.

Na srečanju so bili prisotni še Karmen Jošt, vodja Upravljanja sistemov, Marjan Krošl, direktor družbe Talum Livarna, in mag. Franc Visenjak, član Uprave.

V znak priznanja je predsednik Uprave Jožetu Gavezu podelil knjigo o slovenski arhitekturi, ki vsebuje tudi prispevek o naši upravni zgradbi.[□]

Marjan Krošl, Jože Gavez, Karmen Jošt, mag. Franc Visenjak in Marko Drobnič

Vemo, kam gremo in kam želimo priti

MARKO DROBNIČ
FOTO: SRDAN MOHORČ

V zadnjem času v Talumu veliko govorimo o uresničevanju zastavljene strategije, ki temelji na novih programih in prestrukturiranju, o problemih, ki nam jih povzročajo previsoka cena električne energije, in vprašanj, ki so povezana z našo prihodnostjo. Včasih se v zvezi s tem pojavlja nekaj zadržanosti, dvoma in delno tudi zaskrbljenosti. Ali vemo, kam gremo in kam želimo priti? Odgovor je preprost: da, vemo.

Marko Drobnič, predsednik Uprave Taluma

Vemo pa tudi, kaj za našo pot kot osnovo potrebujemo. Elektrolizni aluminij je za Talum izjemnega pomena. V procesih, ki tečejo v družbah Talum Aluminij in Talum Livarna, smo po učinkovitosti med najboljšimi v Evropi. Ne glede na rast cen električne energije smo trdno prepričani, da bo primarni aluminij še naprej del naše prihodnosti. Za oskrbo z električno energijo bomo poskrbeli, v to vlagamo velik napor in prepričani smo, da nam bo zaradi vseh pozitivnih kazalnikov in zlasti učinkov za slovensko gospodarstvo uspelo.

Prvi steber našega nadaljnega razvoja je torej povezan s prestrukturiranjem primarnih livarskih programov, katerih osnovna surovina je danes elektrolizni aluminij. Glavni cilj strateških aktivnosti na tem področju je, da do konca leta 2015 vsaj polovico elektroliznega aluminija predelamo v izdelke, ki bodo imeli višjo dodano vrednost in bodo tako prenesli tudi višjo ceno električne energije. Poti za udeležanje prvega stebra razvoja v sklopu strategije je več, pomembno pa bo, da bo sprejeta odločitev o zagotovitvi oskrbe z električno energijo po konkurenčni ceni vsaj na srednji rok. Vse drugo je odvisno od naših sposobnosti in naše aktivnosti na trgu, v razvoju in proizvodnji. Evropska unija je že začela spreminjati svoj mačehovski odnos do proizvajalcev primarnega aluminija, mnoge izmed držav članic so že sprejele ukrepe za zaščito kon-

kurenčnosti svoje industrije, Slovenija pa se še s tem ni spoprijela. Tudi pri nas je že skrajni čas za odločanje, četudi bo marsikateri politična odločitev mogoče nevšečna. Danes je namreč jasno, da brez odločitev ne bo niti preživetja, kaj šele napredka.

Drugi steber naših strateških usmeritev vidim v razvoju obstoječih programov in storitev, pri katerih že danes dosegamo visoko dodano vrednost. Rondelice, ulitki, izparilniki so pomemben del v strukturi prodajnega programa, v prihodnje pa jih bomo še dopolnjevali ali nadgrajevali z diferenciranimi razvojnimi programi. Cilji so jasni: do konca leta 2015 povečati obseg prodaje na področju rondelic na 30.000 ton in na področju izparilnikov z diferenciacijo programa za 100 odstotkov, na področju ulitkov pa uvesti visokotlačno litje in povečati obseg skupne prodaje na vseh treh tehnologijah litja za 200 odstotkov. Z uresničitvijo teh ciljev bodo lahko ti programi delovali samostojno, vanje pa bomo lahko usmerili večjo količino elektroliznega aluminija pod drugačnimi, tudi cenovno slabšimi pogoji oskrbe z energijo. V drugem stebru strateških razvojnih aktivnosti so pomembne tudi storitvene dejavnosti naših družb, ki lahko s svojim znanjem in proizvodi ustvarijo več. Talum Servis in inženiring ter Talum Inštitut s projekti, pridobljenimi na trgu zunaj skupine Talum, že dokazujejo, da je mogoče tudi na zuna-

njem trgu ponujati naše storitve, seveda z jasnimi referencami in dokazljivo kakovostjo. Vital, Revital in Vargas-Al širijo svojo ponudbo in rastejo pri svojem razvoju. Predvsem Vital je s svojo ponudbo in novimi usmeritvami že dosegel zavidljive rezultate na zunanjem trgu. Cilj pri storitvenih odvisnih družbah je jasen: iz leta v leto je treba povečevati obseg storitev na zunanjem trgu. V sklopu vseh aktivnosti v drugem stebru razvojnih usmeritev želimo do konca leta 2015 obseg prodaje povečati vsaj za 15 milijonov evrov. Prepričan sem, da bomo ta cilj presegli.

Tretji steber naših razvojnih aktivnosti v okviru strategije pa je namenjen prostoru za nove, drzne, inovativne ideje. Danes to ne predstavlja naše eksistence, pa je niti ne more predstavljati. Lahko pa pomembno vpliva na našo prihodnost, saj se lahko v procesu zbiranja, vrednotenja in uresničevanja idej pojavi tudi katera, ki bo izstopala in zaživela. V zadnjem letu se je nabralo veliko dobrih idej, vrednih obravnave in nadaljnje načrtne obdelave. Nekatere izmed njih so prerasle v projekte, ki smo jih že izvedli ali pa jih še bomo, in to v koordinaciji z razvojnim centrom skupine Talum. Veliko izboljšav je bilo v tem letu narejenih v samem delovnem procesu. Vsi koristni predlogi in izboljšave pozitivno vplivajo na naše delovanje. Takšne stvari so zaželeni in jih bomo v sklopu projekta »Upam si« tudi spodbujali. Tudi cilj aktivnosti v sklopu tretjega stebra razvojnih usmeritev strategije skupine Talum je jasen: novi programi in storitve z visoko dodano vrednostjo bodo pomemben segment naše prodaje po letu 2015.

Vsi trije stebri so del naše strategije in usmeritev v prihodnje. Vsako podjetje mora imeti jasno vizijo razvoja in dobre ljudi, ki bodo to vizijo znali tudi uresničevati. Mi imamo oboje. Če nam bo kaj manjkalo, se bomo zaradi svoje odprtosti in sodelovanja povezali s partnerji. Smer je prava, zanjo smo se odločili in jo bomo tudi uresničili. ▣

»Vsako podjetje mora imeti jasno vizijo razvoja in dobre ljudi, ki bodo to vizijo znali tudi uresničevati. Mi imamo oboje.«

Osebjje dobro usposobljeno za izvajanje preskusov

Akreditacijsko ocenjevanje v družbi Talum Inštitut

Akreditacija je uradno priznanje usposobljenosti za opravljanje določenih dejavnosti. Akreditacija ni sama sebi namen. Je servis gospodarstva, da lahko čim bolj konkurenčno trži svoje izdelke in storitve na prostem trgu, po drugi strani pa štiti potrošnika in pomaga državnim organom, da oblikujejo učinkovite sisteme regulacije in preverjanja ter se izognejo nepotrebnim omejitvam za gospodarstvo.

MAJDA ROLA

FOTO: SRDAN MOHORIČ

Akreditacija je ključnega pomena pri odpravi tehničnih ovir v mednarodni trgovini, zato se pojavlja na svetovni, regionalni in nacionalni ravni. Slovenska akreditacijska (SA) ima podpisan sporazum o medsebojnem priznavanju akreditacijskih listin za vsa področja akreditiranja. To pomeni, da vse akreditacijske listine, ki jih podelijo, veljajo v mednarodnem prostoru, tako v EU kot zunaj nje, saj temeljijo na mednarodnih standardih (EN, ISO, DIN).

Ključni prednosti laboratorija, akreditiranega po standardu SIST EN ISO/IEC 17025, sta zaupanje v rezultate preskušanja in kontrole ter dostop do mednarodnih shem za vzajemno priznavanje preskusov poročil.

Laboratorij se z akreditacijo posledično izogne nepotrebnemu ponavljanju postopkov in tako lahko zmanjša stroške. Na reguliranem področju je akreditacija orodje, ki ga uporabljajo državni organi (npr. Agencija RS za okolje) za ugotavljanje skladnosti za delo po zakonskih predpisih.

Talum Inštitutu je akreditiran pri SA kot preskusni laboratorij pod oznako LP-045 od leta 2004. Akreditiran je za naslednja področja preskušanja: **aluminij in aluminij-silicijeve zlitine, vode, odpadki, emisije snovi v zrak in kakovost zunanjega zraka (imisije)**. Letos smo se odločili, da razširimo svoje preskusne metode na akre-

ditiranem področju vod in emisij snovi v zrak, saj je to nova priložnost za širitev naše ponudbe storitev na trgu. Za področje vod (pitne in odpadne) smo prijaviili kovine v vodah z induktivno sklopilno plazmo z masno selektivnim detektorjem (ICP-MS) za elemente po standardu EN ISO 17294-2, in sicer za: srebro, aluminij, arzen, kadmij, krom, kobalt, baker, železo, mangan, nikelj, svinec, selen, antimon, kositer in cink. Za področje emisij snovi v zrak smo prijaviili plinske kloride po standardu EN 1911 in kovine v emisijah prahu z ICP-MS za elemente: arzen, kadmij, krom, kobalt, baker, mangan, nikelj, svinec, antimon, talij, vanadij, selen, telur in kositer.

V družbi Talum Inštitut so predstavniki SA 24. in 25. septembra 2012 ponovno ocenjevali poleg sistema za vodenje kakovosti tudi navedene in še druge preskusne metode. Vodilna ocenjevalka je bila Mija Renko, strokovni ocenjevalci pa prof. dr. Vida Petelin Hudnik, prof. dr. Jože Marsel in dr. Jörg Krieger kot zunanji ocenjevalec SA za emisije snovi v zrak. Ocenjevanje, ki poteka vsakih 15 mesecev, smo uspešno prestali in čakamo na potrditev akreditacijske listine. Iz poročila o ocenjevanju lahko razberemo, da je osebjje dobro usposobljeno za opravljanje preskusov, vključno z novozaposlenimi, in da

sistem za vodenje kakovosti še vedno dobro vzdržujemo. Ob tej priliki se vsem sodelavcem, ki so prispevali k uspehu ocenjevanja,

zahvaljujem za vloženi trud in požrtvovalnost. ▣

Iz laboratorija

BREF – kaj je to?

BREF je kratica za »Best Available Techniques (BAT) reference document«, ki predstavlja referenčni dokument za najboljše razpoložljive tehnike za posamezna področja industrijske dejavnosti. Referenčnih dokumentov je doslej nastalo 33. V dolgotrajnem procesu sprejemanja in potrjevanja jih pripravljajo različne ekipe pod okriljem Evropske komisije, t. i. European IPPC Bureau, ki ima sedež v Seville v Španiji.

DR. MARKO HOMŠAK
FOTO: SRDAN MOHORČIČ

Park v Talumu

Na koncu je nova izdaja referenčnega dokumenta objavljena v uradnem listu EU. Referenčni dokumenti so obširni dokumenti,

namenjeni za izmenjavo informacij o najboljših razpoložljivih tehnikah tako za sama podjetja v določeni industrijski panogi kot

za upravne organe, ki izdajajo okoljevarstvena dovoljenja, inšpekcijske službe in drugo zainteresirano javnost. Objavljeni so na spletnih straneh Agencije RS za okolje (<http://okolje.arso.gov.si/ippc/tabela/>). Pred izdajo okoljevarstvenega dovoljenja podjetju, ki opravlja dejavnost, ki lahko povzroča onesnaženje večjega obsega, se preveri skladnost nameravanega posega z opisanimi najboljšimi razpoložljivimi tehnikami. Referenčne dokumente ločimo na vertikalne in horizontalne; prvi predstavljajo posamezno dejavnost (barvne kovine, železo in jeklo, kovačnice in livarne, cementarne, steklarne, velike kurilne naprave, ravnanje z odpadki ipd.), drugi pa področja, ki so skupna za posamezno industrijsko dejavnost (hladilni sistemi, monitoring, čistilne naprave, emisije iz skladiščenja, energetska učinkovitost naprav, ekonomika in križni učinki itd.). Za našo dejavnost velja v glavnem šest referenčnih dokumentov, kar je navedeno tudi v izdanem okoljevarstvenem dovoljenju iz leta 2007, in sicer: referenčni dokument za proizvodnjo in predelavo barvnih kovin (2001), za kovačnice in livarne (2005), hladilne sisteme (2001), emisije iz skladiščenja (2006), tehnike energetske učinkovitosti (2009) ter sisteme monitoringa (2003).

Po novi Smernici 2010/75/EU emisijske mejne vrednosti, zapisane v okoljevarstvenih dovolje-

njih, ne smejo presežati vrednosti iz referenčnih dokumentov (povzeto v nacionalnem predpisu), tem zahtevam pa se je treba prilagoditi v štirih letih od objave novega referenčnega dokumenta v uradnem listu EU. Trenutno poteka revizija referenčnega dokumenta za proizvodnjo in predelavo barvnih kovin, torej tudi aluminija, ki bo predvidoma končana do konca leta 2013. Referenčni dokumenti so doslej veljali kot informativni dokumenti, torej neobvezujoči v državah članicah, vendar je v slovenskem primeru obveljalo, da so bile mejne vrednosti iz njih prenesene v zakonodajo in posledično v okoljevarstvena dovoljenja podjetij že pred letom 2007. Časovni razkorak v uveljavljanju zahtev je tako precejšen in pomeni pri skupnem nastopanju na svetovnem trgu izrazito nekonkurenčnost. Neenakost pri uveljavljanju smernice IPPC je opazna tako med stariimi in novimi članicami EU kot v samih državah članicah. Dokumenti BREF tako postajajo v prostoru EU ne samo informativni, ampak tudi zavezujoči z vsemi posledicami, ki nastanejo pri umeščanju določenih tehnologij in naprav v prostor. Najbrž pa tudi ni treba komentirati položaja vseh ponudnikov tehnologij, naprav in čistilnih naprav BAT. □

MOTO ZA NOVE IZDELKE

Aluminij v bivalnem okolju

Dandanes se z aluminijem srečujemo praktično povsod, saj ga lahko zaradi njegovih lastnosti uporabimo marsikje. Najdemo ga v vseh vrstah embalaže, v letalih, avtomobilih in železniških vagonih. Aluminij je ključnega pomena pri energetskih vodih, v stavbni in gradbeni industriji, uporablja se za običajne predmete za gospodinjstvo. Aluminij je lahek in kljub temu izjemno močan, ne rjavi in se ne razkrajaja, lahko ga oblikujemo, barvamo, graviramo in nanj tiskamo, je dober prevodnik toplote in elektrike, lahko ga recikliramo, pri tem pa kakovosti ne izgubi.

MAG. ALBERT KOROŠEČ

Aluminij je druga najbolj uporabljena kovina, poraba pa še vedno strmo narašča tudi na številnih novih področjih. Razvoj aluminijevih zlitin in novih materialov na osnovi aluminija, kot so aluminijeve pene in aluminijeve kompozitni materiali, postavlja nove meje uporabnosti, še več, ponuja

nove funkcionalnosti za zadovoljevanje potreb na nove načine. Aluminij je presenetljiv material, ki svetu sedanjosti in prihodnosti daje popolnoma nove razsežnosti in ga odeva v sanjavo drznost ter učinkovito preprostost. Predvsem v prijaznem sožitju s steklom, lesom in drugimi materiali omogoča izvedbo izdelkov, ki navdušujejo z videzom, trajnostjo in funkcionalnostjo.

Verjamemo v aluminij prihodnosti, zato vas vabimo, da sodelujete pri iskanju novih poti in ustvarjanju svetle prihodnosti naše družbe.

»Najboljši način za napovedovanje prihodnosti je, da jo ustvarite,« trdi Peter F. Drucker. □

Po potresu lahko tudi zagori!

Oktober, tradicionalno mesec požarne varnosti, je letos namenjen potrebni varnosti. Vzroki za nastanek požarov nas sicer opozarjajo, da jih več kot polovico povzročijo človeška malomarnost, nepozornost in neznanje, seveda pa lahko zagori tudi po potresu.

IZTOK TRAFELA

Tema meseca požarne varnosti

Dejavnosti ob mesecu požarne varnosti tokrat potekajo pod sloganom *Po potresu lahko tudi zagori*. Slovenija je namreč potresno ogrožena, zato jo lahko prizadene močnejši potres. Po potresu nastajajo različni stranski pojavi, med katere spada tudi požar. Povzročijo ga lahko poškodovana plinska in električna napeljava in naprave, poškodovane grelne in kurilne naprave, razlitje vnetljivih tekočin, človeška malomarnost in nepazljivost.

Cilj letošnjega meseca požarne varnosti je predvsem ozaveščanje, izobraževanje in seznanjanje o nujnosti preventivnega ravnanja v smislu varstva pred požarom in vedenja o ravnanju pri požaru po potresu. Da bi zavest o požarni varnosti in varnem ukrepanju po potresu gasilci približali otrokom in odraslim, si pomagajo z različnimi zloženkami in plakati, za otroke pa je na razpolago še didaktična igrice Potres.

Dejavnosti v Talumu

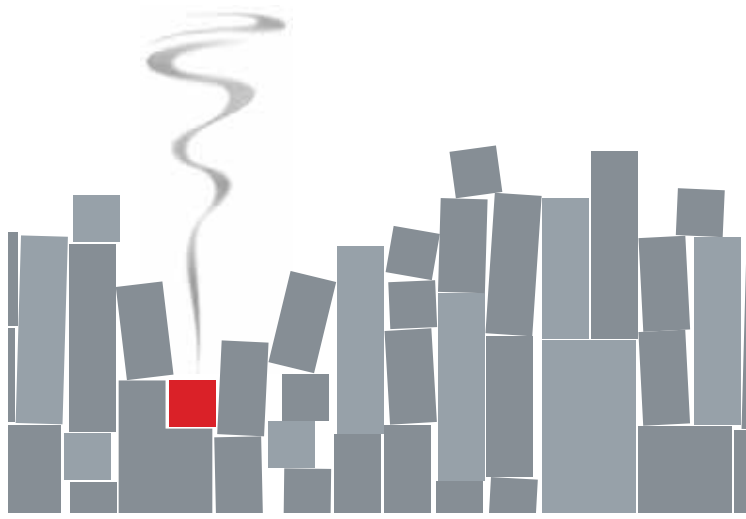
Dejavnostim ob mesecu požarne varnosti smo se pridružili tudi v Talumu. V ta namen smo po proizvodnih obratih razdelili plakate, saj s sloganom *Po potresu lahko*

zagori zaposlenih ne opozarjamo samo na nevarnost potresa in požara, ampak tudi na dosledno upoštevanje vseh zahtev s področja požarne varnosti, ki jih moramo upoštevati tudi v naši tovarni. To so predvsem prepoved kajenja, izdaja dovoljenja za vroča dela, izvajanje požarne straže, varno delo z vnetljivimi snovmi. Tem zahtevam bodo gasilci posvetili posebno pozornost tudi pri rednih preventivnih pregledih proizvodnih obratov.

Dejavnosti Vargas-Ala in PGD Talum

V dejavnosti, ki so potekale ob mesecu požarne varnosti v občini Kidričevo, sta se dejavno vključili tudi podjetje Vargas-Al in Prosto-voljno gasilsko društvo Talum Kidričevo. Tematiko so predstavili najmlajšim iz vrtca in osnovnih šol v občini, gasilci pa so sodelovali tudi pri osrednji gasilski vaji v občini. Za vse občane je oktobra dvakrat ob koncu tedna omogočen brezplačni pregled oziroma servis gasilnih aparatov. Plačati je treba le morebitne stroške potrošnega materiala.

Več o mesecu požarne varnosti in dodatne informacije o požarni varnosti na spletnih straneh www.sos112.si, www.szpv.si in www.gasilec.net. □

Po potresu lahko tudi zagori!

Več: www.sos112.si

Naši gasilci z najmlajšimi

Tudi v letošnjem oktobru opravljajo naši gasilci več dejavnosti kot običajno, saj je ves mesec posvečen varstvu pred požari. Ker se zavedajo, da je preventivno vzgojo treba začeti pri najmlajših, so obiskali malčke v vrtcih in učence vseh snovnih šol v občini Kidričevo.

ANITA POLAJŽER
FOTO: SRDAN MOHORIČ

Gasilci iz Prostovoljnega gasilskega društva (PGD) Talum so tako kot v minulih letih v tednu otroka naprej obiskali vrtec v Kidričevem in najmlajšim predstavili svoje delo, uniforme in seveda načine gašenja. Otroci v starejših skupinah so bili nad obiskom in nad tem, kar so videli, zelo navdušeni, mlajši pa malo manj. Sicer pa je bil namen gasilcev dosežen, saj so na svoj način otrokom predstavili humano delo in pomen ljudi, ki so vedno pripravljene pomagati sokrajanom v nesreči ali požaru. Gasilci se zavedajo, da bo nekoč morda kateri od malih nadobudnežev tudi sam postal njihov član. V okviru dejavnosti ob mesecu požarne varnosti so gasilci iz PGD Talum v naslednjih dneh obiskali tudi vse osnovne šole v občini Kidričevo. Tako so bili na obisku v OŠ Cirkovce, v OŠ Borisa Kidriča v Kidričevem in v podružnični osnovni šoli v Lovrencu na Dravskem polju. Učencem so pokazali različne preventivne dejavnosti in požarno tehniko. Z ravnateljicama obeh šol so se že prej dogovorili, da bodo v okviru meseca požarne varnosti, ki letos poteka pod geslom GZ Slovenije *Po potresu lahko tudi zagori*, po

vseh šolah izvedli »evakuacijsko« šolarjev in učiteljev iz »goreče šole« na varno.

Poveljnik Gasilske zveze občine Kidričevo **Milan Kancler** nam je zaupal, da so učitelji in učenci opravili evakuacijo na varen prostor pred šolami zelo resno in hitro, kar je bil tudi glavni namen njihovega obiska. Po prihodu gasilskih enot so gasilci pregledali prostore objekta ter o svojih ugotovitvah poročali gasilskemu vodji, ta pa je nato učitelje in učence obvestil, da je objekt pregledan in varen ter da lahko pouk nemoteno teče naprej. Gasilci so pred vsako šolo predstavili tudi svojo gasilsko tehniko in opremo, ki so jo učenci zelo radi preskušali. V spomin na gasilski dogodek so učenci narisali nekaj risb in na to temo napisali spise. Vsa ta dela so gasilci nagradili s knjigami, ki bodo ostale v šolski knjižnici. Knjižne nagrade je prispeval Odbor za gospodarjenje in požarno varnost Občine Kidričevo. Za uspešno izvedene dejavnosti se vodstvo GZ Kidričevo zahvaljuje vsem gasilcem, ki delujejo na njegovem območju, in Talumovemu hčerinskemu podjetju Vargas-Al. ■

Tekmovanje z veliko žara

Z gibanjem do zdravja

VENČESLAV ŠKERGET
FOTO: SRDAN MOHORIC

ZDRAVO TALUM

skei

Da bi si zaposleni in bodoči zaposleni okrepili in ohranili zdravje, je v soorganizaciji s sindikatom Skei v soboto, 13. oktobra 2012, potekala rekreativna prireditev Z gibanjem do zdravja. Zaradi slabega vremena je dogajanje namesto v športnem parku NK Aluminij potekalo v nekoliko okrnjeni obliki v Športni dvorani Kidričevo.

Po skupinskem ogrevanju so se udeleženci razdelili v dve skupini. Igralci malega nogometa so nadaljevali tekmovanje med prijavljenimi ekipami posameznih družb. Tekmovanje je potekalo z veliko žara, vendar v prijateljskem in športnem duhu.

Drugi udeleženci so pod vodstvom strokovnega vaditelja opravili skupinsko vadbo Gymstick Muscle, ki poteka s pomočjo posebnih elastičnih trakov, pritrjenih na palico. Da vadba ni bila prenaporna, so s humornimi vložki poskrbeli udeleženci sami.

Po končani športni dejavnosti so se udeleženci preselili v restavracijo Pan na okrepčilo, razglasili pa so tudi najuspešnejše ekipe in posameznike v igranju malega nogometa.

Naslednjič se dobimo novembra.

Popotovanje od Litije do Čateža

V okviru aktivnosti Zdravo Talum in spet v soorganizaciji s sindikatom Skei vabimo vse ljubitelje pohodništva v soboto, 10. novembra 2012, na 26. Popotovanje po Levstikovi poti od Litije do Čateža. O podrobnostih boste še obveščeni.

Plavanje v Termah Ptuj

Zaposlene v skupini Talum in družbi Silkem obveščamo, da sta do konca maja 2013 omogočena neomejeno preventivno rekreativno plavanje in uporaba fitnes centra v Termah Ptuj v enakem obsegu kot v pretekli zimski sezoni. □

Akcija

Rezultati v malem nogometu:

Talum Livarna : Talum Servis in inženiring	1 : 1
Vargas-Al : Talum Ulitki	2 : 2
Talum Livarna : Talum	1 : 2
Talum Servis in inženiring : Vargas-Al	0 : 0
Talum Ulitki : Talum	1 : 0
Talum Livarna: Vargas-Al	1 : 0
Talum Servis in inženiring : Talum	0 : 1
Talum Livarna : Talum Ulitki	2 : 1
Vargas-Al : Talum	1 : 4
Talum Servis in inženiring : Talum Ulitki	2 : 3

Končna razvrstitev:

1. Talum
2. Talum Livarna
3. Talum Ulitki

Najboljši vratar: Kristian Lipovac (kadrovski štipendist)

Najboljši strelec: Nejc Ogrinc (kadrovski štipendist)

Ekipe na nogometnem turnirju

»Cvetje v jeseni«

Dan odprtih vrat v Revitalu

ALEKSANDRA JELUŠIČ
FOTO: SRDAN MOHORIC

Ne, to ni Tavčarjeva povest o lju-bezni, temveč cvetje, ki se je sredi oktobra postavilo na ogled, da s svojo lepoto očara obiskovalce. V petek in soboto, 12. in 13. oktobra 2012, so v hčerinskem podjetju Revital, ki se ukvarja s pridelavo in prodajo vrtnin ter z vzgojo cvetja, pripravili dan odprtih vrat. Na vrtnariji in v prodajalni je opojno dišalo po cvetju, oči pa so se potopile v blagodejne preproge barvnih nasaditev. Police so se šibile od skrbno zloženih lončkov raznobarnih ciklam, božičnih zvezd, primul, mačeh in drugega cvetja, ki so ga obiskovalci lahko kupili po akcijskih cenah. V soboto nam je nekoliko zagodlo vreme, zato smo se umaknili v sodobno opremljene rastlinjake. A nekaj dežnih kapelj ni moglo pokvariti židane volje, vzdušja in živžava ob cveticah. Obiskovalci so se lahko udeležili zanimivih delavnic, si vodeno ogledali rastlinjake ter poklepetali z vrtnarskimi strokovnjaki, ki so razkrili marsikatero skrivnost o vzgoji in negi vrtnin in cvetja. Pozabili niso niti na najmlajše obiskovalce, saj so oba dneva lahko sproščali svojo domišljijo in ustvarjalnost. Nastale so slikarske mojstrovine, ki bodo v prihodnosti krasile zunanost Revitalovih dostavnih vozil. Oktober je čas, ko se ljudje začnemo ozirati za aranžmaji, s katerimi na dan spomina na mrtve olepšamo grobove. Tokrat so se naši sodelavci še posebej potrudili, saj so umetelno združili aluminij in cvetje. Aluminij kot kovina prihodnosti, ki je primarna ali rdeča nit naše dejavnosti, in pisano cvetje. Tako so ustvarili kreativne in domiselne aranžmaje, ki zadovoljijo še tako zahtevnega in prefinjenega kupca. Za vse tiste, ki prisegate na skromnost in enostavnost, pa so tukaj še vedno tudi klasične cvetne nasaditve. Izbira je pestra.

Revitalovci so s svojo izvirnostjo dokazali, da hočejo, znajo in zmorejo biti drugačni. Obiščite jih, ne bo vam žal! ■

Fotografije meseca

Cerkvica v dalmatinskem mestecu Drašnice. Foto: Stanko Jus.

Družina mušnic v soncu. Foto: Andrej Brumen.

Jurček iz Haloz. Foto: Stanko Jus.

Mušnici. Foto: Andrej Brumen.

Slovenci nismo leni ...

... smo pa žrtve spomladanske utrujenosti, poletne sopare, jesenske melanholije in zimske romantike.

(Žarko Petan /1929–/, Aforizmi od A do Ž)

ALEKSANDRA JELUŠIČ

FOTO: ALEKSANDRA JELUŠIČ

Bliža se dan mrtvih, 10. oktobra smo obeležili svetovni dan preprečevanja samomora in 9. oktobra svetovni dan duševnega zdravja ... Če k temu prištejem še oktobrsko deževje in morbidno sivino, polno luno, zmešano politiko in recesijo na recept, potem si mislim, da bo na naših koledarjih vsako leto več križcev in krožcev, ki bodo napovedovali svetovni dan boja proti kakšni boleči človeški tegobi ...

Toda tokratne kolumne ne mislim nameniti nacionalnemu športu številka ena. Ne, to ni tek čez ovire, to je tarnanje, javkanje in stokanje nad lastno usodo. Slovenci smo pač eden redkih narodov, ki se ne znamo šaliti na svoj račun. Samo pomislite, koliko šal imamo o Muju in Hasu, o Fati, o Črnogorcih in Američanih. A ko tema nanese na Janeza, potem se nam jezik nenadoma osuši in začnemo nerodno mencati. Verjetno bi bili Janezi in Neže veliko bolj zdravi, če bi se znali iz srca »narezati se« lastnim hibam. In zakaj tega ne bi storili kar danes, si mislim.

Samomorilnost nikakor ni tema za šaljenje. Ne, ne, ne. To je pravzaprav velik tabu, stigma in črna pika, ki jo tako radi pometemo pod preprogo. In človek, ki je pripravljen dvigniti roko nad samim seboj, je navaden »pezde«, »strahopetec«. Smo pač ujetniki zastarelega pogleda na samomorilnost, ki je bogokletna, zato se je o tem prepovedano pogovarjati. Ni pa prepovedano objavljati zajetnih časopisnih strani s črno kroniko in se naslajati nad dogodki. Priporočljivo je, da je opis zločina nad samim seboj ali nad družino čim bolj natančen in da se o tem na široko razpravlja tako v gostilni ob »špricerju« kot tudi med obešanjem perila. Črna kronika je tako luštna zabava za Slovence, da se čudim, da časopisne hiše še ne izdajajo črnega časopisa. Velika slovenska poslovna tržna niša za prihodnost in neizčrpen vir navdiha!

No, in že smo pri alkoholizmu. Štajerci ga seveda ne pijemo. Pijejo ga Dolenci in Gorenjci, da

o Primorcih niti ne govorimo. Pravi alkoholiki. Štajerci pa so dedci in pol. Lahko se razpravlja o dobrem vinu, ampak če ga »ork ne neseš«, potem nisi dedec. Seveda to ni alkoholizem, to je znak slovenstva in moškosti ... Živel Prešeren! Če bi bil trezen, nikakor ne bi ustvaril tako dobre poezije in Slovenci ne bi imeli himne.

Prepirljivost. No, pa smo tam, kjer ni muh. Ali poznate katero izmed naših sosed, s katero nismo v sporu? Ne vem, jaz se ne spomnim. Pa naj gre za Avstrijo, Hrvaško, Italijo ali Madžarsko. Vedno se najde kak razlog za prepir. Če prepira ni, ga je treba zanetiti. Kaj bi pa drugače počeli, nekoga je vendar treba natakiniti na vile! Kaj pa sosed, ki ima boljši traktor, debelejšo kravo in lepši krompir? Bog, daj, da mu zgori skedenj in »crkne« krava!

Slovenci smo vsi po vrsti zelo pošteni, marljivi, delovni in ubogljivi. Še naš sleng je hlapčevski, saj se na široko prikloni angleškimi in nemškimi tujkam. Ker to je tako *cool*, mislim *the best* smo. *LOL*. Še naše domače gostilne tako *the best* zvenijo, ker so *fency*. Gremo na *pizzov Ancono*, ker smo tako *the best*, in na kavo v *Amadeus* ... Oooo ja. In če naša Kokoš ne premore sočne kletvice, jo je treba uvoziti z juga. *Majke mi!*

No, pa smo pri nestrpnosti. Ker se za Slovence spodobi, da je prijazen, delaven in marljiv ter da po možnosti ne jezika, si je potem treba dati duška drugje. Avtomobil je pravi prostor za sproščanje zatrtih strasti. Glasba do konca in noga na »gas«. In tako se naša tema lepo zaokroži nazaj na samomorilnost. Ali je zavestno divjanje z avtomobilom in motorjem kaj drugega kot skok brez padala v global? Niti ne. Le stroški so večji in kakšna dodatna žrtev, po nesreči vpletena v avtomobilsko ruleto smrti. O hibah bi se dalo še »nakladati«. In če se ob tem, kar sem napisala, niste smejali, nikar ne skrbite. Iz samega sebe je najteže briti norca. ▣

Izlet na Madžarsko

Tokrat vam ponujamo v branje dva različna prispevka o isti stvari. O sindikalnem izletu na Madžarsko. Sami se lahko odločite, katerega boste prebrali. Lahko seveda oba.

SUZANA IN ROBI MERLAK
FOTO: DARKO FERLINC, IGOR JEZA

»Po koncu zanimive in vratolomne predstave so se najpogumnejši med nami lahko preizkusili v ježi.«

Močno jutranje sonce je dva avtobusa potovanja željnih in dobro razpoloženih talumovcev pospremlilo na jesenski izlet, tokrat k naši sosedbi Madžarski. Mejo smo prestopili pri nekdanjem maloobmejnem prehodu Pince in pot nadaljevali po severu države v madžarsko stepto, da si ogledamo njihove kavboje, imenovane »čikoši«.

Pričakali so nas z vozovi in nas na trenutke že s kar adrenalinsko vožnjo odpeljali na svoje domovanje, kmetijo *Puszte*. Če morda koga izmed nas niso prepričali s prevozom, pa so mu srce gotovo omeščali s sprejemom. Pričakala nas je harmonika, pa fantje in dekleta z zanimivo opravo, ki so ponujali prigrizek, kruhek, ki še najbolj spominja na nam poznano

se kopale v soncu. V lično urejenih trgovinicah, v katerih si lahko izbrskal kak izdelek domače obrti ali kupil obvezno pekočo papriko.

Prijetno utrujeni in polni vtisov smo se nato odpeljali v hotel Anabela, ki stoji tik ob obali. V okolici hotela so lepe sprehajalne poti, ob njih pa številne gostilnice, v katerih je ob prijetnem klepetu in druženju večina zaključila prvi dan našega izleta.

Dobro spočiti in naspani smo se drugi dan odpravili na vinorodno območje Badacsonytomaj ob severni obali jezera. Obiskali smo eno izmed številnih vinskih kleti. Spet smo bili deležni pogostitve s slaninim pecivom in palinko, z izborom vin pa je nas, štajerce, težko navdušiti, čeprav so naši

»špehovko«, in sadno žganje, imenovano *barack palinka*. Iz velikega kotla ob robu gozda pa je že dišalo po madžarskem golažu, ki smo ga pridno zalivali z njihovim lokalnim vinom. Po dobrem zajtrku v naravi, ob veselem klepetu in druženju smo si ogledali predstavo s konji. In videli smo pravo sožitje človeka in živali, ki izhaja iz njihove tradicije, gotovo pa tudi iz znanja dresure in ljubezni do teh plemenitih živali. Po koncu zanimive in vratolomne predstave so se najpogumnejši med nami lahko preizkusili v ježi. Z vozovi smo se nato odpeljali nazaj do naših avtobusov, ki so nas popeljali na obalo Blatnega jezera in s trajektom na polotok Tihany.

Tukaj smo si najprej ogledali Andrejevo cerkev ob benediktinskem samostanu, potem pa se sprehodili po slikoviti vasi s pogledom na Blatno jezero s številnimi belimi jadrnicami, ki so

sosedje v zadnjih letih dvignili kakovost svojih vin, predvsem belih sort. Bili pa smo zelo navdušeni nad domačimi narezki, ki so bili zelo dobri in obilni. Ob sprehodu do avtobusa nas je navdušila tudi arhitektura vasi, ki pohvalno sledi tradiciji in sodobnemu načinu življenja hkrati.

V mestu Keszthely na zahodnem robu jezera smo obiskali prekrasen dvorec Festetics. Lahko smo si ogledali njegovo notranjost s čudovito in bogato knjižnico ter zanimivo zbirko kočij ali pa se sprehodili po grajskem parku in se naužili zelenih lepot angleške zasaditve. Že na poti proti domu smo si ogledali še Heviz, eno izmed številnih termalnih središč. Marsikoga sta prepričali urejenost in vse boljša turistična ponudba naše sosede. Polni lepih vtisov in dobre volje smo se odpeljali proti domu, kamor smo prispeli v zgodnjih večernih urah. □

IGOR JEZA

Napoved vremena nam je obetala še en lep jesenski izlet, ki ga je organiziral sindikat. Oba avtobusa sta tokrat za spremembo odpeljala iz Kidričevega, na ptujski železniški postaji pa so se nam pridružili še preostali sodelavci. Vožnja z udobnim turističnim avtobusom proti Lendavi in na Madžarsko je potekala v dobrem razpoloženju. Vodič Toni nas je ves čas pridno seznanjal z različnimi turističnimi znamenitostmi, ki smo jih srečevali in opazovali med vožnjo. Pot se je vila po Panonski ravnini proti Blatnemu jezeru, ki ga imenujejo tudi madžarsko morje. Vožnja se je nadaljevala ob jezeru mimo znanih letovišč do tipične madžarske kmetije *Puszte*. Tu se pasejo črede konjev in bivolov, ki so jih »čikoši«

mostanu in si vzeli čas za sprehod po prikupni vasi. Ta se ponaša s čudovitimi keramičnimi izdelki, pletenimi košarami in drugimi tradicionalnimi izdelki. Pot smo nadaljevali do kraja nastanitve, kjer nas je čakala obilna večerja. Nekateri smo se pred spanjem še sprehodili ob obali jezera in popili kakšno kavico ali pivo.

Drugi dan smo si po zajtrku privoščili krajši sprehod po letoviškem središču ob Blatnem jezeru, potem pa smo se po severni obali jezera odpeljali v znano vinorodno območje Badacsony-tomaj. Obiskali smo vinsko klet Osterhaszy in poskusili vina, ki jih pridelujejo v teh krajih. Menim, da bi tudi kdo izmed prisotnih brez sramu dal na pokušnjo vino, ki ga pridelal v svojem vinogradu.

»Postregli so nam z značilno pekočo papriko, ki si je ta pridevnik zaslužila v pravem pomenu besede.«

pripeljali s sabo iz prvotne domovine. *Puszte* je domovina močnega mareličnega žganja, znanega z imenom *barack palinka*. Na romantično *puszto* se veže tudi lik neustrašnega konjenika. Po prihodu in dobrodošlici – aperitivu in pogači smo si ogledali akrobatski program s konji – vragolije »čikošev«, ki so ohranili prastaro etnološko tradicijo. Potem smo se lahko popeljali s kočijo, jahali in se preizkusili v pokanju z bičem. Okrepčali smo se s tipičnim kosilom, z madžarskim golažem iz kotla. Postregli so nam z značilno pekočo papriko, ki si je ta pridevnik zaslužila v pravem pomenu besede. Polni prijetnih občutkov smo potovanje nadaljevali proti najozjemu delu Blatnega jezera, proti polotoku Tihany, na katerega smo se nato odpeljali s trajektom.

Tam smo si ogledali cerkev sv. Andreja ob benediktinskem sa-

Zato pa nas je na koncu kleti pričakala prava pojedina tradicionalnih domačih mesnih specialitet in priznati moram, da je bilo tudi vino zadovoljivo – po količini. S polnimi trebuh in malce dobre volje smo se odpravili v mesto Keszthely na zahodnem robu jezera. Obiskali smo lep baročni dvorec Festetics, ki se ponaša s čudovito knjižnico, muzejem kočij in parkom. Na koncu nas je čakal še postanek v termalnem središču Heviz, kjer smo si ogledali termalno jezero. V Heviz prihajajo gostje z vsega sveta.

Ostala nam je le še vožnja domov v Slovenijo, kamor smo prispeli v večernih urah. Polni lepih vtisov smo sklenili, da se dobimo na naslednjem izletu. ▣

Dan inovativnosti Gasilci Dan odprtih vrat v Revitalu Zdravo Talum Izlet na Madžarsko

FOTO: SRDAN MOHORIČ, DARKO FERLINC, IGOR JEZA

Talumovi ribiči blesteli na tekmovanjih

IGOR JEZA

FOTO: IGOR JEZA,
IVAN PETEK
ROBI SRŠEN

5. državno prvenstvo Skei

Naši ribiči so se udeležili 5. državnega prvenstva Skei Slovenije – memoriala Franca Trbuca v lovljenju rib s plovcem, ki je bilo 9. septembra 2012 na Vogrščku v Posočju, in bili zelo uspešni.

Na tekmovanju so vse območne ali regijske organizacije Skei smele tekmovali s po eno štiričlansko ekipo. Nastopati so smeli le člani Skei. Ptujsko regijo so zastopali Ivan Petek (vodja ekipe), Milan Drevenšek, Sebastjan Letonja, Robi Žvegla in Mario Kuret, vsi iz Taluma.

Zbrali smo se ob 8. uri pri ribniku Vogršček. Najprej je potekalo žrebanje lovnih mest, potem pa smo odšli na lovna mesta, pripravili vabe in palice in tekmovanje se je lahko začelo. Tekmovalci so bili razdeljeni v štiri sektorje. Zaradi močne burje je bil lov na nekaterih mestih skoraj nemogoč, kljub temu pa so naši tekmovalci vztrajali do konca. To se jim je obrestovalo, saj so med 15 ekipami dosegli odlično drugo mesto. Najboljše tri ekipe:

1. ReO Velenje (Gorenje)
2. ReO Ptuj (Talum)
3. ReO Posočje

Vsi udeleženci tekmovanja se vodstvu Taluma zahvaljujemo za pomoč.

Srečanje štirih regij

Septembra je bilo srečanje regij iz Pomurja, s Štajerske, Ptuja z okolico in iz Celja. Tekmovanje je potekalo v gramozni jami gostišča Malibu na Kapci. Začelo se je ob 8. uri in je potekalo v skladu s pravilnikom športnih iger Skei Slovenije. Vsaka regija je lahko imela dve ekipi, ki sta šteli po tri tekmovalce in dve rezervi oz. spremljevalca.

Rezultati:

1. Ptuj 1	15,550 kg
2. Pomurje 1	12,850 kg
3. Pomurje 2	11,300 kg
4. Štajerska	0,150 kg

Moškanjci, 22. september 2012

Ribiško tekmovanje za pokal Skei Talum je septembra potekalo na ribniku v Moškanjcih. Udeležilo se ga je kar nekaj ribiških entuziastov iz naše tovarne, pomerili pa so se v lovu rib s plovcem. Tekma je potekala v veselem vzdušju in z obilico dobre volje. Manjkala ni niti dobra hrana in tudi kakšno hladno pijačo z »rogovi« se je dalo dobiti.

Rezultati:

1. Bogdan Kerle	9,960 kg
2. Robert Žvegla	8,280 kg
3. Dušan Kolmanič	8,030 kg
4. Viktor Slameršek	8,020 kg
5. Mario Kuret	6,330 kg
6. Sebastjan Letonja	6,040 kg
7. Ivan Petek	5,700 kg

Vidimo se na naslednjem ribolovu! □

Tekmovanje v Posočju v lovu rib s plovcem – prejemniki pokalov

Talumovci v Moškanjcih

Talumovci – srečanje treh regij sindikata Skei iz Pomurja

Razpis za zimovanje v Štuhčevem domu pri Treh kraljih na Pohorju za sezono 2012/2013

STRATEŠKA KOMERCIALA

FOTO: [HTTP://WWW.ZVEZA-ILCO.SI/PLUGINS/CONTENT/FBOXBOT/THUMBS/P8040001_586X331_D884AA583FF92DB63930ACCD85210132.JPG](http://www.zveza-ilco.si/plugins/content/fboxbot/thumbs/P8040001_586X331_D884AA583FF92DB63930ACCD85210132.JPG)
[HTTP://MARIBOR-POHORJE.SI/IMAGES/TEMP/-GLAVNE-ZNAMENITOSTI-ZIMA15_SLOVENIA_SLOVENIJA_MARIBOR_POHORJE_MARKO_PETREJ.JPG](http://maribor-pohorje.si/images/temp/-glavne-znamenitosti-zima15_slovenija_slovenija_maribor_pohorje_marko_petrej.jpg)

Skupaj z delavcem lahko počitnikujejo člani njegove družine (nepreskrbljeni otroci, posvojeneci, zakonec, zunajzakonski partner, pastorki), vendar le skupaj z njim in ne namesto njega. Če delavec to pravico zlorabi, naslednjih 10 let ne bo mogel počitnikovati v počitniškem domu podjetja.

Skupaj z upokojemcem lahko počitnikuje tudi njegov zakonec ali zunajzakonski partner.

Prijavnice so na voljo v tajništvu vsake družbe. Izpolnjeno prijavnico oddajte v vložišče pošte Taluma, d. d.

V domu lahko počitnikujejo delavci družbe Talum, d. d., in delavci družb, v katerih je Talum edini družbenik, torej Revital, d. o. o., Vargas-Al, d. o. o., Vital, d. o. o., Talum Aluminij, d. o. o., Talum Livarna, d. o. o., Talum Rondelice, d. o. o., Talum Izparilniki, d. o. o., Talum Ulitki, d. o. o., Talum Servis in inženiring, d. o. o., in Talum Inštitut, d. o. o., ter upokojemci vseh navedenih družb, če po koncu razpisa v počitniškem domu ostanejo prosta mesta. Drugi lahko počitnikujejo samo, če za zimovanje ni prijavljen noben delavec navedenih družb.

3. 12. 2011 – 8. 12. 2012	1. 2. 2013 – 6. 2. 2013
8. 12. 2012 – 13. 12. 2012	6. 2. 2013 – 11. 2. 2013
13. 12. 2012 – 18. 12. 2012	11. 2. 2013 – 16. 2. 2013
18. 12. 2012 – 23. 12. 2012	16. 2. 2013 – 21. 2. 2013
23. 12. 2012 – 28. 12. 2012	21. 2. 2013 – 26. 2. 2013
28. 12. 2012 – 2. 1. 2013	26. 2. 2013 – 3. 3. 2013

2. 1. 2013 – 7. 1. 2013	3. 3. 2013 – 8. 3. 2013
7. 1. 2013 – 12. 1. 2013	8. 3. 2013 – 13. 3. 2013
12. 1. 2013 – 17. 1. 2013	13. 3. 2013 – 18. 3. 2013
17. 1. 2013 – 22. 1. 2013	18. 3. 2013 – 23. 3. 2013
22. 1. 2013 – 27. 1. 2013	23. 3. 2013 – 28. 3. 2013
27. 1. 2013 – 1. 2. 2013	28. 3. 2013 – 2. 4. 2013

Rok za prijave je 6. november 2012.

Upal sem si!

Charles Martin Hall, izumitelj elektroliznega postopka pridobivanja aluminija (ZDA).

Upal sem si!

Janez Puh, slovenski izumitelj. Zgradil je motocikel, s katerim je leta 1906 zmagal na sloviti dirki za pokal Gordona Benneta – vozil je s povprečno hitrostjo 77 km/h.

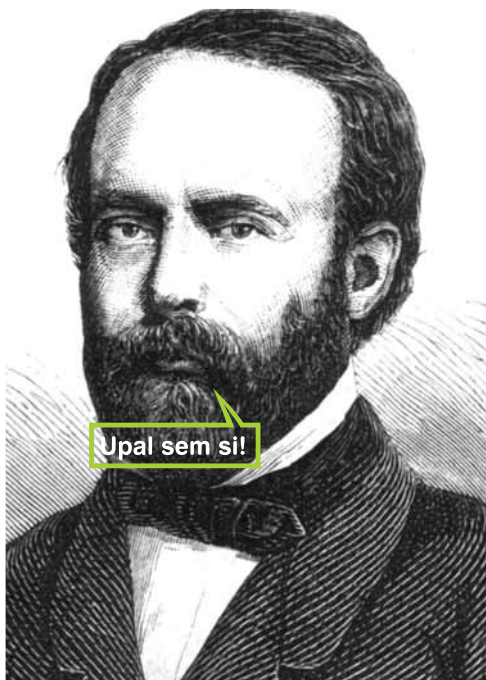
Upal sem si!

Galileo Galilei je ugotovil, da se Zemlja vrti okoli sonca. Ko ga je inkvizicija mučila, je na koncu izjavil: »Eppur si muove!« (»In vendar se vrti!«)

Upal sem si!

Herman Potočnik Noordung, slovenski raziskovalec vesolja

Upal sem si!

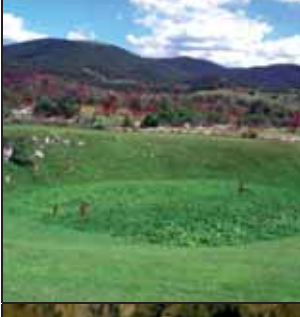

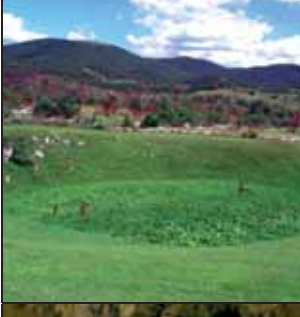

Paul Héroult, izumitelj elektroliznega postopka pridobivanja aluminija (Francija)

Upam si!

Prestrukturiranje Taluma z inovativnostjo

KRIŽANKA

SLOVARČEK: MAON – otok pri Pagu, tudi Maun, OROM – kraj južno od Subotice, ANNOT – mesto v južni Franciji, AIMAK – etnična skupina v Afganistanu, SAVAK – iranska tajna policija, ŽIAR – mesto na Slovaškem, EDES – grško odporiško gibanje.

	SESTAVIL: JANKO ŠEGULA	IZRAZ Z GIBOM RAMEN	KRAJ PRI VELENJU	OTOK PRI PAGU, TUDI MAUN	NARAMNICA	BARBARA LAPAJNE	RIDOVNIK	ATOMSKA PEČ			
	SLOVENSKI IGRALEC (IGOR)										
	ŠPELA PRETNAR										
	→					RAZLIČNA VOKALA					
	→					AVTO-MOBILSKA OZNAKA ANGOLE					
	PLOŠČATA MORSKA RIBA, MORSKI VRAG						KOPER				
	IVAN ČARGO			RAZTELE-ŠEVALKA					MARKO TUŠEK	LOV NA KITE	JAPONSKI SMUČARSKI SKAKALEC (MASAHIRO)
				MESTO V FRANCIJI							
	NOSILEC DEDNIH LASTNOSTI				PRIVRŽENEC GNOSTICIZMA						
	KATJA POŽUN	POVRŠINA, OBMOČJE	AIR FRANCE			AMERIŠKI SATIRIK BUCHWALD			TITAN		
			VIŠEČA KOŽA POD VRATOM GOVEDA			KURČATOVIJ			... A CAR		
	→								KRAJ JUŽNO OD SUBOTICE		
	→								JED, HRANA (ZASTAR.)		
									GRŠKI POVELJNIK PRED TROJO		
	GRŠKO OPORNIŠKO GIBANJE					HRVAŠKI KOŠARKAR (SLAVEN, 1974)	MESTO V JUŽNI FRANCIJI				
	DRŽAVNA IN POLITIČNA PRIPADNOST K AVSTRJI						NAZIV				
	LJUDSKA REPUBLIKA			ETNIČNA SKUPINA V AFGANISTANU							
				IRANSKA TAJNA POLICIJA							
	VIDA PETROVČIČ	ARZEN			KLIMAKTERIJ						
		RASTLINA Z IZRIZITIM CVETOM			HRVAŠKI NOGOMETNI TRENER (BLAŽEVIČ)						
	→								TOMAŽ JEMC		
	→								STARA FIZIKALNA ENOTA ZA DELO		
									ANDREJ HEBAR		
	MESTO NA SLOVAŠKEM								ORANJE (ZAST.)	NOBELIJ	IVAN ZAJC
	LJUKA V IZRAELU, AKA, AKON					ROMANSKI NAROD					
						GRUŠČ, PROD, TOLČENEČ					

**ODPRTOST
IN SODELOVANJE**

**USTVARJALNOST
IN PODJETNOST**

**VZTRAJNOST
IN ZAVZETOST**

Skupaj zmoremo
skoraj vse

**SIGURNOST
IN ODGOVORNOST**

**ZNANJE
IN OBLIČNOST**

Vrednote Skupine Talum